

گردشگری کتابخانه ای

زینب حجتی^۱

۱- کارمند دانشگاه گیلان، کارشناس علوم کتابداری و اطلاع رسانی

z.hojati94@gmail.com

۰۹۱۱۱۳۹۸۸۶۱

چکیده

امروزه صنعت گردشگری به لحاظ درآمد زایی، اشتغال زایی و تاثیر در رشد اقتصادی کشورها به یکی از مهمترین صنایع در جهان تبدیل شده است. از این صنعت، به عنوان صنعت صلح نیز نام می برند. صلح و امنیت، در جامعه پدید نمی آید مگر اینکه فرهنگهای مختلف با هم در تعامل و ارتباط صحیح باشند. فرهنگ و مسائل فرهنگی جزء بسیار مهمی از گردشگری معاصر به شمار می رود. یکی از مولفه های گردشگری فرهنگی، کتابخانه ها هستند. کتابخانه ها به عنوان میراث فرهنگی هر جامعه می توانند یکی از جاذبه های گردشگری باشند. کیفیت کتابخانه ها از لحاظ منابع، خدمات، تجهیزات و ساختمان و معماری می توانند در جذب گردشگران بسیار موثر واقع شوند. در این مقاله سعی بر این است با روش مروری و کتابخانه ای ابتدا به تعریف و اهمیت گردشگری فرهنگی و کتابخانه ای پرداخته، دلایلی را که چرا کتابخانه ها جزء مراکز فرهنگی مناسب گردشگری محسوب می شوند، را مورد بررسی قرار داده، سپس اولین کتابخانه بین المللی گردشگری در ایران را معرفی کرده، و در نهایت، جهت جذب بیشتر گردشگر در این مراکز راهکارهایی را ارائه می دهد.

واژگان کلیدی: گردشگری فرهنگی، گردشگری کتابخانه ای، صنعت گردشگری، رشد اقتصادی، صنعت صلح

۱- مقدمه

پدیده گردشگری ریشه در حرکت و جابجایی دارد و تحرک بخش لاینفک زندگی انسان ها است. از این رو می توان گفت که تاریخ صنعت گردشگری شاید به قدمت فعالیت های نوع بشر است و فقط اشکال و اهداف آن متفاوت بوده است. (حیدری، ۱۳۸۷). در قرن بیست و یکم، پیشرفت فناوری موجب گردیده است تا وقت انسان بیش از پیش آزاد و ثروتش افزون شود و زمان بیشتری را صرف اوقات فراغت خود نماید. در واقع این قرن را باید عصر صنعت گردشگری نام نهاد (پاپلی یزدی و سقایی، ۱۳۸۶). امروزه گردشگری فراتر از یک صنعت به مثابه یک پدیده پویای جهانی و اجتماعی است که دارای ابعاد و رویکردهای متنوعی است (فنی، علیزاده طولی، زحمتکش، ۱۳۹۳). اساسا صنعت گردشگری نقش پر رنگی در پر کردن اوقات فراغت دارد، از این رو امروزه صنعت گردشگری به یکی مهم ترین منابع درآمدهای ملی و همچنین از مولفه های تاثیرگذار در تبادلات فرهنگی بین ملل مختلف تبدیل گشته است (حسینی، احمدی، خداداد حسینی، ۱۳۸۹). توسعه گردشگری به عنوان یک پدیده فرهنگی، موجب می شود که فرصت کافی برای تبادل فرهنگ بین گردشگر و جامعه میزبان بوجود آید براین مبنا، آنان می توانند یکدیگر را بهتر درک کنند، و به فرهنگ هم احترام بگذارند (ترنر، ۱۳۷۸). گردشگری یکی از منابع مهم کسب درآمد و نمادی از هویت فرهنگی یک کشور، در میان کشورهای جهان محسوب میشود، و بسیاری از کشورها از این رهیافت توانسته اند وضعیت خویش را تا حد در خور توجهی بهبود بخشند و بر مشکلات اقتصادی خویش، از قبیل پایین بودن سطح درآمد سرانه، فراوانی بیکاری و کمبود درآمدهای ارزی فائق آیند. به طوری که در حال حاضر درآمد حاصل از صنعت گردشگری حدود ۱ درصد از صادرات جهان را تشکیل میدهد (موسایی، ۱۳۸۳). مشاهدات عینی و تجربیات موجود نشان می دهد، صنعت گردشگری علاوه بر تمامی آثار و فواید مثبت خود از جمله رونق صنعت و کسب و کار، در صورت عدم برنامه ریزی صحیح (فرهنگی-فیزیکی) آثار زیان باری نیز از خود در محیط و افراد میزبان بر جای می گذارد. این آثار منفی از ابتدایی ترین حالت خود که شامل وارد آمدن خسارت بر محیط زیست و منابع طبیعی بوده تا، حالات پیشرفته تر آن که وارد آمدن ضایعه های عمیقتری همچون آثار مخرب فرهنگی معماری در منطقه می باشد (حسینی و همکاران،

۱۳۸۹). کشور ما به لحاظ تنوع آب و هوایی از یک سو و وجود مکانهای تاریخی و فرهنگی منحصر به فرد از سوی دیگر، یکی از چند کشور انگشت شما جهان است که تا کنون از ظرفیتهای بالقوه خود در این زمینه به نحو مطلوبی استفاده نکرده است (موسائی، ۱۳۸۳). توسعه صنعت گردشگری تا حد زیادی می تواند، سیاستگذاران اقتصادی را در فائق آمدن بر مشکلات جاری، از قبیل کمبود درآمدهای ارزی، پایین بودن سطح درآمد جامعه، پایین بودن صادرات غیر نفتی و مشکل بیکاری، کمک کند.

۲- روش تحقیق:

روش انجام پژوهش حاضر بصورت کتابخانه ای بوده و اطلاعات مورد نیاز با مرور منابع از طریق کتابها، مقالات و مجلات معتبر جمع آوری گردیده است.

۳- گردشگری فرهنگی

گردشگری، یکی از بزرگترین و پربازده ترین فعالیتهای اقتصادی در دنیا است. بنابر آمار رسمی سازمان جهانی گردشگری (WTO) گردشگری به عنوان یکی از بخشهای مهم اقتصاد، در سراسر جهان پدید آمده است و در برخی از کشورها منبع اصلی تولید ثروت است. با توجه به آمارهایی که توسط سازمان جهانی گردشگر (WTO) ارائه شده است بر اهمیت اقتصادی گردشگری در سطح جهان تأکید میکند (Rodríguez-Santos, González-Fernández, & Cervantes-Blanco, 2013).

طی سالهای اخیر با رشد گردشگری به عنوان رویکرد نوین اقتصاد، توجه ویژه ای به انواع گردشگری شده است در این میان گردشگری فرهنگی به دلیل توجه به کسب تجربه درباره فرهنگ حال و گذشته می تواند به دلیل جذب گردشگران بسیار اهمیت زیادی دارد. از این رو تحلیل عواملی که ممکن است بر تداوم حضور گردشگران فرهنگی تأثیر گذار باشد، اهمیت یافته است. یکی از این عوامل داشتن زمینه های فرهنگی لازم جهت گسترش گردشگری فرهنگی است.

امروزه فرهنگ و مسائل فرهنگی جزء بسیار مهمی از گردشگری معاصر به شمار میرود. گردشگری امروزه به فعالیتی رقابتی در میان کشورها تبدیل شده است و کشورها به منظور کسب درآمد و بهره اقتصادی بیشتر در این زمینه به ارائه روشهای جدید و نوآوری در این زمینه روی آورده اند. دولت های بسیاری بر قابلیت های گردشگری فرهنگی و نقش آن به عنوان یک عامل راهبردی در توسعه اقتصاد ملی و اشتغال زایی تأکید دارند (پوراحمد، حسینی، اروچی، علیزاده، ۱۳۹۲).

گردشگری فرهنگی از جمله گونه های اصلی گردشگری در ایران و بسیاری از کشورهای جهان می باشد که فرهنگ و سایر مسائل فرهنگی باعث جذب گردشگران میشود و محور اصلی این نوع گردشگری آگاهی از گذشته و آشنا شدن با آداب و رسوم گذشته، فعالیت های سنتی اقتصادی و الگوهای فرهنگی (موسیقی، رقص، جشن و...) می باشد (اشرفی ریزی و کاظم پور، ۱۳۹۱)

گردشگران فرهنگی با انگیزه هایی چون علاقه به تاریخ، شناخت روحیه های ملت ها، افزایش دانش فرهنگی و پژوهش درباره ی یک موضوع تاریخی به مسافرت می پردازند؛ در واقع فرایند کنجکاوانه و هوشمندانه ای است که در پی کشف فرهنگ های متنوع همراه با حفظ و نگهداری منابع فرهنگی است (پوراحمد و همکاران، ۱۳۹۲). این نوع گردشگری دامنه بسیار وسیع دارد، اما مهمترین آنها عبارتند از بازدید از موزه ها، بناهای تاریخی و باستانی، قصرها، یادمان های تاریخی، بناهای مذهبی، معماری سنتی، محل های مرتبط با وقایع و شخصیت های مهم تاریخی، گورستان های قدیمی، گالری های هنرهای معاصر، جشنواره ها، رقص های محلی، صنایع دستی، پوشاک محلی، زبان ها و گویش های محلی، مراسم محلی و ملی، مردم شناسی، کنسرت ها، جشنواره های فیلم، هیات های مذهبی، بازدید از کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی به عنوان نهادهای (اشرفی ریزی و کاظم پور، ۱۳۹۱)

به طور کلی الگوی مطلوب برای گردشگری ایران، گردشگری فرهنگی است. با توجه به نادر و منحصر بودن جاذبه های میراث فرهنگی از یک سو و آسیب پذیری آنها در گذر زمان از سوی دیگر، لزوم حفظ این آثار ضروری است (پوراحمد و همکاران، ۱۳۹۲). از جمله دامنه های وسیع گردشگری فرهنگی، کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی به عنوان نهادهای فرهنگی هستند که به شیوه های مختلف در تعامل مستقیم با این گردشگران هستند (اشرفی ریزی و کاظم پور، ۱۳۹۱).

۴- گردشگری کتابخانه ای

گردشگری کتابخانه ای یکی از دستاوردهای مهم گردشگری فرهنگی است، در دوران مختلف تاریخی، کتابخانه ها همیشه به عنوان نهادهایی پرورشی و گاه مذهبی و دینی در خدمت جوامع بشری بوده و سبب رشد و توسعه فرهنگها، ارزشها و شکوفایی دانش و علوم گردیده اند. بدین معنا که از ابتدای شکل گیری اجتماع و به وجود آمدن خط و استفاده از رسانه های مختلف برای مکتوب کردن دانش و حافظه بشری، کتابخانه جزء لاینفک جوامع بشری محسوب میشود (مزینانی، ۱۳۷۹).

مجموعه منابع کتابخانه ها، دروازه ورود به فرهنگهای گوناگون و ابزار کشف عناصری است که در تاریخ حیات هر جامعه شکل گرفته و آن جامعه را به لحاظ فکری و فرهنگی تغذیه کرده است. (فتاحی، ۱۳۸۸).

کتاب و کتابخانه جز میراث فرهنگی هر جامعه ای میباشد. این مفهومی است که همگان بر آن توافق دارند. منابعی که در کتابخانه ها گردآوری و سازماندهی میشوند (مانند کتابها، مجلات، نسخ خطی، کتابهای چاپ سنگی، اسناد تاریخی و ...) در واقع نمونه های میراث فرهنگی جامعه بشری میباشد (اشرفی ریزی و کاظم پور، ۱۳۹۱).

به هر ترتیب هنوز هم کتاب به عنوان یک جاذبه فرهنگی بخش قابل توجهی مخاطب را همراه خود دارد و حتی شاهد هستیم در برخی از کشورها کتابخانه های مشهور به جاذبه ای برای گردشگری نیز تبدیل می شوند؛ بدین ترتیب که یا خود کتابخانه و سابقه تاریخی آن بهانه ای برای جذب گردشگر می شود یا آنکه عاشقان کتاب از گوشه و کنار جهان به سمت کتابخانه های مطرح جهان جذب می شوند تا نسخه ای اصلی و نایاب از کتاب مورد نظر خود را طی اقامت در کشور مذکور مطالعه کنند.

کتابخانه ها میتوانند به طور مستقیم در ارتقای گردشگری سهمیم باشند. در اولین برخورد هر مخاطبی با کتابخانه اولین نکته ای که توجه او را جلب میکند بی شک شکل ظاهری مجموعه است. بنابراین مهم است که نمای ظاهری کتابخانه برانگیزاننده کنجکاوی و رغبت مخاطب باشد و به وضوح با سایر ساختمانهای همجوار متفاوت باشد. شکل ظاهری کتابخانه باید دارای ارتباط منطقی با کل مجموعه باشد و با توجه به هدف و جامعه مخاطب، فرهنگ، شرایط اجتماعی، موقعیت جغرافیایی و عواملی از این دست طراحی شود؛ و تا جایی که امکان دارد، از حداکثر چشماندازها و مناظر، جهت جذب مراجعین و ایجاد مطلوبیت برای آنها، استفاده شود. بنابراین انتخاب محل مناسب چه از نظر دسترسی پذیری، چه از نظر مناظر اطراف و چه از نظر وسعت، مهم است. شکل ظاهری کتابخانه در جذب گردشگر تاثیر بسزایی دارد، اگر فضا و ساختمان کتابخانه بر اساس اصول صحیح معماری ساخته و ویژگی های زیبایی شناختی در آن رعایت شود، تأثیرات بسیار مطلوبی بر ذهن مراجع کندگان خواهد داشت. استفاده از طراحی نور و سایه، تأکید روی خطوط، حجم ها، رنگها و سایر عوامل و همچنین تأکید بر معماری خاص هر دوره به لحاظ اینکه هر اثر معماری منعکس کننده تفکرات و شیوه های زندگی مردمان آن دوره است در دادن هویت به مجموعه ی کتابخانه ها موثر میباشد (علی پور حافظی، ملکی، زرنده، ۱۳۸۹).

۵- گردشگری کتابخانه ای، پدیده نو برای جذب گردشگر فرهنگی

"کتاب و کتابخانه میراث فرهنگی اند". کتابخانه ها جزء مهمترین بخشهای یک مجتمع فرهنگی به شمار آمده و در مجموعه آنها قرار دارد. کتابخانه ها را می توان به منزله یک رفتار هدفمند اجتماعی در جهت توسعه فرهنگی جامعه تلقی کرد. ملت های که فرهنگ غنی تری دارند، کتابخانه های بیشتر و بهتری برای استفاده مردم ایجاد می کنند. آنچه در کتابخانه ها گردآوری و سازماندهی شده است، کتابخانه ها در واقع نمونه های میراث فرهنگی هر جامعه بشری است. (فتاحی، ۱۳۸۸).

کتابخانه های خوبی که بر اساس استاندارد شکل گرفته و خدمت می کنند بطور غیرمستقیم نشان دهنده فرهنگ غنی جوامعی است که اسباب توسعه چنین کتابخانه های را فراهم کرده اند. مجموعه منابع کتابخانه ها، دروازه ورود به فرهنگهای گوناگون هر جامعه می باشد که در تاریخ حیات هر جامعه شکل گرفته و آن جامعه را به لحاظ فکری و فرهنگی تغذیه کرده است.

به طور خلاصه کتابخانه ها به دلایل زیر می تواند جزء مراکز فرهنگی محسوب شود و مورد بازدید گردشگران فرهنگی قرار گیرد:

- ۱- کتابخانه ها به عنوان نهاد اجتماعی جزء مجتمع های فرهنگی هستند و یا خودشان به دلیل قدمت به عنوان یک اثر تاریخی به حساب می آیند مانند کتابخانه موزه بریتانیا در انگلستان و یا کتابخانه کنگره آمریکا در واشنگتن.
- ۲- تالیف کتاب نوعی رفتار فرهنگی و اجتماعی دارای ارزش معنوی است و مهمترین مکان جهت نگهداری این میراث مکتوب، کتابخانه ها بخصوص کتابخانه های ملی هر کشور است.
- ۳- جامعه به افراد اهل مطالعه و تحقیق ارج می نهد، لذا مهمترین مکان جهت فعالیتهای یاد شده کتابخانه است.

- ۴- رویدادهای فرهنگی نظیر نمایشگاههای کتاب، نقد کتاب، قصه گوئی و ... بیشتر در کتابخانه ها اتفاق می افتد و کتابخانه محل رفت و آمد افراد فرهیخته و فرهنگی جامعه می باشد.
- ۵- کتابخانه ها سکوی پرتاب بهترین قصه گوها، نقاشان و خوشنویسان در مسابقات بین المللی می باشد.
- ۶- معماری ساختمان برخی کتابخانه ها به دلایل خاص بودن می تواند به عنوان محرکی جهت جذب گردشگر باشد.
- ۷- قدمت و تاریخی بودن برخی کتابخانه ها نیز عاملی جهت جذب گردشگر است.
- ۸- وجود آثار منحصر به فرد و تاریخی در برخی از کتابخانه های داخل کشور خود عاملی برای جذب گردشگر می باشد. مثل بخش نسخ خطی کتابخانه و مرکز اسناد دانشگاه تهران، دانشگاه بوعلی سینای همدان، دانشگاه اصفهان.
- ۹- امکانات جدید نرم افزاری و سخت افزاری در کتابخانه ها در جذب گردشگر موثر است.
- ۱۰- وجود خدمات و یا مجموعه خاص در کتابخانه ها، آنجا را مورد توجه گردشگران فرهنگی و آموزشی قرار داده است.
- ۱۱- گردشگران مانند گروه های خاص کتابخانه مورد توجه کتابداران قرار دارند و کتابداران خود را موظف می دانند که به آنها خدمت کنند.
- ۱۲- کشورها با فرهنگ غنی کتابخانه های بیشتری دارند و گردشگران فرهنگی در این کشورها از کتابخانه ها به عنوان مراکز فرهنگی بازدید می کنند.
- ۱۳- کتابخانه ها افراد هر جامعه را به لحاظ فکری و فرهنگی تغذیه می کنند، لذا به عنوان مرکز فرهنگی قابل توجه و بررسی می باشند.

کتابخانه ها می توانند منبعی برای کسب اطلاع گردشگران از جاذبه های گردشگری یک کشور به ویژه اطلاع رسانی از طریق سایت کتابخانه و همچنین منبعی جهت انجام پژوهشهای غنی توسط پژوهشگران سایر کشورها، و زمینه سازی و ایجاد انگیزه در گردشگران برای سفر و بازدید از مراکز میراث فرهنگی کشور در جهت ارتقا صنعت گردشگری کتابخانه ای باشند.

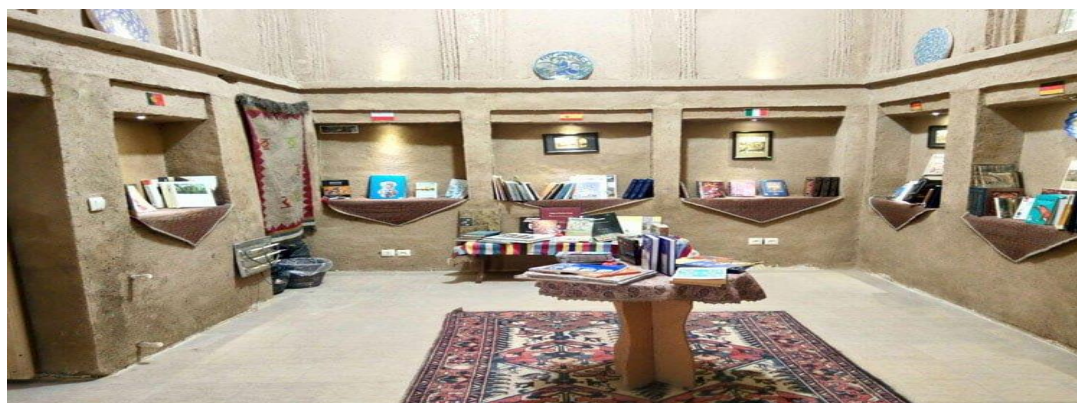
۶- اولین کتابخانه بین المللی گردشگری در ایران

اولین کتابخانه ثابت گردشگری ایران و سومین کتابخانه ی گردشگری دنیا در خانه تاریخی رفیعیان واقع شده است. که در دل بافت تاریخی یزد و در بنای بام یزد قرار دارد. بنایی که به بام یزد شهرت دارد و قدمتش به اواخر دوره ی زندیه و اوایل دوره قاجار بازمی گردد. این کتابخانه، که با هدف معرفی و اطلاع رسانی تاریخ و فرهنگ معماری ایران برای گردشگران خارجی راه اندازی شده، کتب و منابع دیداری و شنیداری فراوانی پیرامون معماری، هنر و تمدن ایران زمین جمع آوری شده که به چند زبان زنده دنیا (انگلیسی، لهستانی، فرانسه، آلمانی، اسپانیایی، نروژی، هلندی، روسی، پرتغالی، ایتالیایی، ژاپنی و...) می باشند. حدود ۱۵۰۰ جلد کتاب که قدیمی ترین آن ها متعلق به زمان پهلوی اول است، در مخزن کتابخانه وجود دارد.

در این مکان اتاق هایی با پرچم هایی از سراسر جهان تعبیه شده است که هر گردشگر با توجه به ملیت خود در مورد هرچیزی سوال داشته باشند، سوال هایشان به زبان خودشان و در قالب کتاب، اسناد و نقشه در این مکان پاسخ داده می شود.

اولین کتابخانه ثابت گردشگری دنیا پنج اتاق شامل اتاق های کتب فرش و قالیچه، کتب ایران شناسی، نقشه ها تاریخی، کتب کاشی و نقاشی و اتاق امام حسین (علیه السلام) دارد که اتاق کتب مذهبی موسوم به اتاق امام حسین (ع) در این کتابخانه، تاریخ مصور قیام عاشورا را برای گردشگران خارجی و داخلی روایت می کنند.

کتابخانه بین المللی گردشگری یزد اولین کتابخانه بین المللی گردشگری در ایران است که در آن حداقل به ده زبان زنده دنیا کتاب وجود دارد. به صورت مختصر نیز کتاب هایی از دیگر زبان ها در آن قرار داده ایم. موضوعات یزدشناسی، ایران شناسی، فرش ایران، هنر ایران، شعر ایران و ... موضوعات اصلی این کتاب ها هستند.

تصاویر ۱-۲- کتابخانه گردشگری یزد (منبع: karnaval.ir)

۷- راهکارها و برنامه های کتابخانه ها در جذب گردشگران

با ارزشترین و مهمترین خدمات هر کتابخانه، اشاعه اطلاعات و رفع نیاز اطلاعاتی مراجعه کنندگان است. کتابخانه ها برای تحقق این رسالت خود لازم است برنامه ها و امکاناتی را فراهم کنند، تا بتوانند نیاز اطلاعاتی مراجعه کنندگان را که گردشگران فرهنگی نیز جزئی از آنها هستند رفع کنند. در اینجا به برخی از مهمترین برنامه و راهکارها جهت جذب گردشگران اشاره می شود:

کتابخانه ها می توانند با تربیت مدیران هوشیار و دارای روابط عمومی بالا، همچنین تربیت کتابداران خاص گردشگری، راه اندازی و تقویت وب سایت کتابخانه از طریق گذاشتن مطالب جالب و خواندنی و موتورهای جستجوی دقیق، برپایی نسخ خطی، برگزاری نمایشگاه کتاب در کتابخانه ها، تهیه بروشور برای معرفی کتابخانه، عضویت رایگان و افتتاحیه گردشگران به ویژه در کتابخانه ملی، عرضه مکان کتابخانه به سازمانهای متولی گردشگری، دعوت از کتابداران مشهور، دعوت جهت بازدید از گردشگران با قرار دادن تابلوهای در وسایل نقلیه گردشگران، نصب تابلو جهت یابی که نام کتابخانه خاص به زبان انگلیسی و فارسی روی آن نوشته شده و با رنگهای شاد و خاص در مسیر چهارراه ها و میادین، اهدا کتابهای مفید با تاکید بر هویت ایرانی- اسلامی، تئاتر در کتابخانه ها، تاسیس کتابخانه در هتل ها، قرار دادن کتاب در اتوبوس گردشگران، برنامه ریزی در برنامه گردشگران جهت بازدید از کتابخانه های خاص، و همچنین علاوه بر تاکید بر بخش مجموعه و محتوای کتابخانه لازم است درباره تغییر در سبک معماری و طراحی ساختمان کتابخانه ها متناسب با فرهنگ ایرانی- اسلامی جهت جذب گردشگران توجه ویژه نمود (اشرفی ریزی و کاظم پور، ۱۳۹۱).

۸- نتیجه گیری

گردشگری به عنوان یک پدیده فرهنگی موجب می شود که فرصت های کافی برای تبادل فرهنگی بین گردشگر و جامعه میزبان بوجود آید. بر این مبنا آنها می توانند همدیگر را بهتر درک کنند و به فرهنگ هم بیشتر احترام بگذارند. صلح و امنیت در جهان پدید نمی آید به جز اینکه فرهنگهای مختلف با هم در تعامل و ارتباط صحیح باشند. پیرامون چنین رویکردی به گردشگری است که تبادل و تعامل فرهنگی شکل می گیرد. همچنین باید توجه داشت گردشگری فرهنگی در کنار مزایای فرهنگی و اقتصادی می تواند مضراتی هم داشته باشد از جمله تهاجم فرهنگی، استحاله فرهنگی، تخریب آثار فرهنگی، ولی این مضرات احتمالی نباید مانع از توسعه گردشگری فرهنگی شود. از سوی دیگر کتاب یک نوع رفتار فرهنگی و اجتماعی است که در جوامع بشری، رفتاری ارزشمند و هنری شناخته شده است و کتابخانه ها همیشه بعنوان نهاد پرورشی و گاه مذهبی و دینی در خدمت جوامع بشری بوده و سبب رشد و توسعه فرهنگها و توسعه علوم گردیده اند. باورها و ارزشها و فرهنگ هر جامعه در کتاب و کتابخانه تجلی می شود. و آنچه در کتابخانه ها گردآوری و سازماندهی می شود، در واقع نمونه ای از میراث فرهنگی هر جامعه است. مجموعه منابع کتابخانه ها، پلی برای ورود به فرهنگ ها و کشف تاریخ حیات هر جامعه بشری می باشد. ایجاد کتابخانه به منزله یک رفتار هدفمند اجتماعی در جهت توسعه فرهنگی جامعه تلقی می شود. این رفتار در جوامعی که پیشینه فرهنگی غنی تری دارند پایدارتر و منسجم تر است. ملتهای که فرهنگ غنی تری دارند کتابخانه های بهتر و بیشتری برای استفاده مردم ایجاد می کنند. با این رویکرد می توان نتیجه گرفت که کتابخانه ها می توانند از لحاظ کیفیت خدمات، منابع، تجهیزات و معماری ساختمانها مورد توجه گردشگران قرار بگیرند. بنابراین مسئولین و دست اندرکاران می توانند با کنترل و نظارت دقیق تصمیماتی را اتخاذ کنند تا با بهره گیری از این فرصتها، در جهت معرفی فرهنگ ایرانی و جذب گردشگر نقش آفرینی کنند.

منابع و مراجع

- اشرفی ریزی، حسن، کاظمی، زهرا. (۱۳۹۱). کتابخانه ها و گردشگری فرهنگی فرصتی برای توسعه خدمات اطلاع رسانی. تهران: انتشارات چاپار.
- پاپای یزدی، حسین، سفایی، مهدی. (۱۳۸۸). گردشگری (ماهیت و مفاهیم). تهران: نشر سمت.
- پوراحمد، احمد، حسینی، علی، اروجی، حسن، علیزاده، محمد. (۱۳۹۲). اولویت سنجش راهبردهای توسعه گردشگری فرهنگی در منطقه الموت قزوین، پژوهش های جغرافیای انسانی، دوره ۴۵، شماره ۳، ص ۱-۱۷.
- حسینی، فرهاد، احمدی، پرویز، خداداد حسینی، حمید. (۱۳۸۹). بررسی تاثیرگذاری توسعه گردشگری قومی بر موضوعات اجتماعی و فرهنگی جامعه (مورد پژوهی: روستاهای هدف گردشگری استان کرمانشاه). نشریه مدیریت شهری، دوره ۸ شماره ۲۶، صص. ۱۶۳-۱۸۰.
- حیدری چپانه، رحیم. (۱۳۸۷). مبانی برنامه ریزی صنعت توریسم. تهران: نشر سمت.
- علیپور حافظی، حامد، ملکی، اشرف، زرنندی، سهیلا. (۱۳۸۹). مقایسه تطبیقی طراحی فضاهای بیرونی کتابخانه های سیاتل، کنگره، کانزاس سیتی، پرینستون و پراک. مجله اینترنتی عطف.
- فتاحی، رحمتالله. (۱۳۹۶). کتاب ارزشها و جذابیت های کتابداری و اطلاع رسانی. تهران: نشر کتابدار.
- فنی، زهره، علیزاده طولی، محمد و زحمتکش، زینب. (۱۳۹۳). تأثیرات گردشگری بر توسعه پایدار شهری از نظر ساکنان (مطالعه موردی: جزیره قشم). فصلنامه مدیریت مطالعات گردشگری. شماره ۲۸، صص. ۳۹-۷۲.
- کارناوال. (۱۳۹۷). تنها کتابخانه ثابت گردشگری جهان در یزد. اقتباس از: <https://www.karnaval.ir/blog/only-permanent-tourism-library-yazd>
- مزینای، علی. (۱۳۷۹). کتابخانه و کتابداری. تهران: نشر سمت.
- موسایی، میثم. (۱۳۸۳). تخمین تابع تقاضای توریسم به ایران، پژوهشنامه بازرگانی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، پاییز، دوره ۸، شماره ۳۲، صص. ۲۲۵-۲۴۴.

Rodríguez-Santos, M. Carmen, González-Fernández, Ana M, Cervantes-Blanco, Miguel, (2013), Weak cognitive image of cultural tourism destinations, Quality and Quantity, volume 47.